

VD-kommentar per 2024-08-31 Norrtåg AB

Måluppfyllelse mot uppdrag i ägardirektiv och bolagsordning under perioden

Uppdrag i ägardirektiv/bolags-ordning	Mål i verksamhetsplan samt indikatorer/resultatmått	Målnivå 2024	Kommentarer/avvikelser
<p>1.1 Bolaget skall för ägarna bedriva persontrafik med tåg på dag i respektive län (regional) samt mellan länen och angränsande län enligt överenskommelse med staten/Trafikverket.</p>	<p>Vi följer upp trafiken som är beställt i tågplan 2024 från resp. RKM/region. Resande följs upp på dels sträcka, dels totalen. Trafikkvalitet och fordon tillgängliga för trafik följs upp och att operatören uppfyller sina åtaganden enligt trafikavtal kontinuerligt.</p>	<p>Resande och intäkterna Målet är att öka resande med 5 % jmf med fg år, per sista juli ligger vi på 3 %. Stora infrastrukturstörningar har påverkat trafiken och förtroendet för kollektivt resande. Den stora övergången nationellt till ny distribution av biljetter har barnsjukdomar vilket påverkat släppet av biljetter. NKI 90% - Två av sträckorna har inte uppnått målet Umeå-Luleå och Umeå-Hällnäs. Totalt för Norrtåg ligger NKI på 93 %. Glädjande är att vår största sträcka Umeå-Sundsvall har ökat från 87 % till 94 %. Trafikkvalitet måltal 95 % Operatörsbunden punktlighet RT+5min, 97 % Operatörsbunden regularitet 99 % Ekonomi i balans. Trafikkostnad under budgeterade nivåer, regional medfinansiering under budget.</p>	<p>Resande under året har medfört ökade intäkter vilket bidrar till ett bra ekonomiskt utfall. Trafikförändringar har genomförts under året för att möta efterfrågan och kostnadseffektiviseringar.</p>

1.2 Bolaget skall arbeta i enlighet med avtalet tecknat med Trafikverket om utvecklingsprojekt Norrtåg.		Uppfyllt	Förhandlingar pågår om nytt samverkansavtal med Trafikverket. Utkast till avtal finns framme men i dagsläget inväntar Trafikverket på Höstbudget och anslag för att återkomma om storleken på anslaget till Norrtåg.
1.3 Bolaget skall årligen fastställa en trafikförsörjningsplan. Trafikåret är ca 15 december-15 december.		Uppfyllt	Bolaget har i samråd med RKM, regionen och kommuner lämnat en trafikbeställning till operatören för T24..Arbetet med tågplan 2025 har påbörjats.
1.4 Genom samverkan med ägarna planera, samordna och upphandla persontrafik med tåg med hög kundtillfredsställelse.		Uppfyllt	Upphandling av trafikoperatör med tillträde from dec 2026 och med en avtalslängd på 10 år har avslutats och tilldelningsbeslut fattades 20240708. VR Sverige AB vann upphandlingen och kontraktsskrivning pågår.
1.5 Bolaget skall erbjuda en rationell och effektiv persontrafik med tåg.		Uppfyllt	
1.6 Bolaget skall svara för att regionens invånare erbjuds en attraktiv persontrafik med tåg med hög tillgänglighet och standard. Regelbundna resor för pendling mellan i trafikförsörjningsplanen utpekade orter är viktiga att tillgodose.		Uppfyllt	Bolaget arbetar med en trafikeringsplan för kommande år för att se behovet av fordons-och depåkapacitet på längre sikt och när Norrbotniabanan är klar för trafik.
1.7 Trafikutbudet skall, i dialog med ägarna, samordnas med den övriga interregionala trafiken.		Uppfyllt	Tågplanen har tagits fram mht tagen dels till regionernas önskemål, dels tagit höjd för den tunga underhållet och upprustningar av fordonen som ska göras under kommande år.
1.8 Bolaget skall utveckla ett väl fungerande samarbete med ägarna och trafikentreprenörerna varvid kompetensen hos dessa skall tillvaratas.		Uppfyllt	Bolaget har process runt tågplan där ägarna, RKM, kommuner och operatör deltar.

<p>1.9 Att årligen redovisa till ägarna resandeutvecklingen samt uppföljning i enlighet med avtalet tecknat med Trafikverket (fd Rikstrafiken) om utvecklingsprojektet i Norrtåg.</p>		Uppfyllt	<p>Bolaget lämnar en kvalitetsrapport varje kvartal/tertiäl och förvaltningsberättelse där det framgår kvalitetssiffror och måltal. Vidare har bolaget återkommande samverkansmöte i olika former med resp region samt möten med Trafikverket och Norges motsvarighet.</p>
<p>1.10 Bolaget ska i möjligaste mån eftersträva upphandling med incitament/nettoavtal för trafikföretagen.</p>	<p>Pandemin har medfört förändrade förutsättningar och villkor</p>		<p>Marknaden och förutsättningar för avtal med incitament har förändrats betydligt. Produktionsavtal med en rättvis riskfördelning mellan trafikföretag och beställare är det som efterfrågas mest.</p>

Väsentliga händelser

Det pågår en stegvis förändringsresa för organisationen Norrtåg att säkra en korrekt värdering av bolagets förmåga att organisera utifrån det nya trafikavtalet som börjar i december 2025 som är ett rent produktionsavtal. Syftet är att mer i detalj tydliggöra och konkretisera verksamhetsplanen utifrån av bolaget kommer att äga trafikeringsavtalet med Trafikverket, ansvara för marknadsfrågor och biljettdistribution i sin helhet och utarbeta en ny process runt betallösningar, likviditetsflöden och både en kort- och långsiktig marknadsutveckling. I detta arbetat ingår att etablera en huvudprocesskarta som är grunden för denna förändringsresa mot ett tydligare processorienterat arbetssätt. Det krävs en utvecklad ansats som bland annat inkluderar en grundlig genomgång av verksamhetens processer, utarbeta måltal som bygger på det trafikavtal som börjar gälla from 2025-12-14, på samtliga nivåer, identifiera risker, kontroller, åtgärder och uppföljning av kontroller och åtgärder.

Slutförd upphandling av nytt trafikföretag from dec 2025 medför ett uppstartsprojekt som startas under hösten tillsammans med tillträdande trafikföretag och samtidigt avveckla nuvarande trafikföretag.

Norrtåg AB ska under 2024 utreda framtida pris- och produktstrategi och hantering av prissättning, inför övergång till eget biljettsystem i enlighet med styrelsebeslut.

Resultatanalys och finansiella risker

Biljettintäkter överstiger budget ack. tertial 2 med + 7 932 kkr., vilket till stor del beror på det prispåslag som gjordes under hösten 2023 som gett effekt under 2024. Under tertial 2 har Norrtåg AB även fått en intäkt på + 2 550 kkr. från Trafikverket för SJ:s uteblivna avgångar som trafikerats av Norrtåg på Botniabanan.

Trafikkostnaden överstiger budget med totalt 2 326 kkr. på grund av förhöjd fordonshyra, ökad kostnad för tekniskt underhåll och bussersättning. Tekniskt underhåll överstiger budget med 4 096 kkr., vilket beror på en stor ökning av antal viltolyckor under vintermånaderna. Bussersättningskostnad överstiger budget med 3 388 kkr. till följd av svåra väderförhållanden under januari och februari samt av ett stort antal olyckor under juli månad där resenärer bussersatts i större utsträckning än vanligt.

Norrtåg AB har under tertial 2 gjort en ny bedömning av kostnad för förstudie av nya fordon. Bedömningen är att kostnaden kommer att understiga budgeterad nivå, vilket ack. tertial 2 ger en lägre konsultkostnad än budgeterat på 4 447 kkr.

Sammantaget ger förhöjda intäkter och lägre konsultkostnader en regional medfinansiering som är lägre än budget med 13 936 kkr., varav 3 960 kkr. är Region Västerbottens andel av överskottet mot budgeterad medfinansiering.

Ekonomisk prognos för innevarande räkenskapsår: (Lämna en ekonomisk prognos för innevarande räkenskapsår, kommentera avvikelser mot budget och vad dessa beror på)

Helårsprognosen visar ett fortsatt överskott för regionens medfinansiering med 8 914 kkr. mot budget, varav Region Västerbottens andel uppgår till 2 442 kkr. av överskottet.

Kostnader som understiger budget

Banavgifter bedöms på helår understiga budget med 5 985 kkr. på grund av inställelser till följd av infrastrukturproblem. Operatörsersättning bedöms också understiga budget med 4 226 kkr. då bolaget nått förlikning med operatör gällande prisnivå, vilket lett till en återföring av reserverad kostnad. Elindex kommer enligt Trafikverkets prognos för helår fortsatt ligga under budgeterad nivå, vilket ger en lägre elkostnad i prognos med 7 562 kkr. Konsultkostnaden minskar på helår med 4 547 kkr. efter ny bedömning av gällande förstudie av nya fordon. Kostnad för bolagsförvaltning bedöms understiga budget på helår med 354 kkr. De rörliga försäljningskostnaderna är lägre i prognos mot budget med 1 943 kkr. på grund av att nytt biljettsystem fördröjdes från februari till juni under 2024.

Kostnader som överstiger budget

Index på fordonshyra har höjts under 2024 till en högre nivå än budgeterat med 6 406 kkr. Tekniskt underhåll bedöms överstiga budget med 7 227 kkr., vilket utöver viltskador beror på investeringar och besiktning av fordon inför överlämnande till ny operatör. Bussersättning överstiger budget med 5 128 kkr. baserat på senaste prognos om kommande banarbeten.

Framtiden

En förankring med regionerna pågår inför nyanskaffning av fordon för att dels för att ersätta fordon som når sitt tekniska slutår och samtidigt för att kunna ha fordon för att trafikera Norrbotniabanan och andra trafikutökningar som RKM önskar i samtliga regioner. Parallellt med de t pågår en förstudie om att bygga ut depån i Umeå för att kunna ta emot en ny fordonstyp som kräver längre spår i depå. Detta är en del av den tågvision 2025 som togs av samtliga regioner under våren.

Checklista för dokument som ska bifogas per augusti 2024:

(Bortse från nedan om handlingarna redan har skickats in)

✓	Verksamhetsplan för år 2024 (inklusive finansiella mål)
✓	Internkontrollplan för år 2024
	Uppföljning av verksamhetsplan per augusti 2024 (i förekommande fall)
	Uppföljning av internkontrollplan per augusti 2024 (i förekommande fall)

Datum:

VD:s underskrift:

Umeå 2024-09-09

Joakim Berg

Vd Norrtåg AB